

20 грудня
2005 року
№27
(977)

ЧЧАЕСІ НОВИНИ

WWW.chnpp.gov.ua

ЧОРНОБИЛЬСЬКІ

ДИВІДЕНДИ ВІД ПРЕЗИДЕНТА

Візит глави держави Віктора Ющенка на Чорнобильську АЕС та до 30-кілометрової зони відчуження навколо неї

Чорнобильські проблеми знову потрапили в епіцентр президентської уваги. Цього разу - напередодні п'ятих роковин остаточної зупинки енергоблоків ЧАЕС.

Відвідини 30-кілометрової зони глава держави Віктор Ющенко розпочав з Чорнобиля, поклавши квіти до пам'ятника героям-чорнобильцям, узявши участь у молебні в місцевій Іллінській церкві, зустрівшись із парафіянами цього храму.

На шляху до Чорнобильської станції президентський кортеж зупинився на будівельному майданчику сховища відпрацьованого ядерного палива №2.

Прибувши на станцію, глава держави прослідував на блочний щит управління №3, де спілкувався з керівництвом підприємства і персоналом зміни. Віктор Ющенко став свідком вивантаження відпрацьованого ядерного палива з реактора.

У малій конференц-залі відбулася тривала робоча нарада під керівництвом Президента. В ній взяли участь секретар

Ради національної безпеки і оборони України Анатолій Кінах, перший заступник голови Секретаріату Президента Анатолій Матвієнко, міністр України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Віктор Балага, голова Київської обласної державної адміністрації Євген Жовтяк, відповідальні працівники міністерств і відомств, генеральний директор ДСП "Чорнобильська АЕС" Ігор Грамоткін, представники дирекції, спеціалісти станції.

Після наради Віктор Ющенко підійшов до журналістів.

- Хочу висловитися з проблематики самої станції і Чорнобильської зони, - такими словами розпочав спілкування з працівниками ЗМІ Президент. - Що є Чорнобильська зона в широкому значенні? Це - майже дві з половиною тисячі квадратних кілометрів землі, вилученої практично з усякого вжитку. Тут знаходилися 95 сіл, два міста. Сьогодні залишилися 12 сіл, де проживає 301

чоловік. Власне, на цій території сконцентровано 97 відсотків проблеми забруднення, яка виникла на Чорнобильській станції.

Перед українською владою стоїть чимало завдань. По-перше, щодо дуже грамотної технологічно безпекової поведінки навколо експлуатації самої атомної станції. 15 грудня 2000 року ми призупинили офіційно діяльність третього енергоблока і Чорнобильської АЕС. Але протягом цих років ядерне паливо залишалося в блоках; і режим технічної безпеки, роботи персоналу, нормативи всіх процесів життєдіяльності станції застосовувались так само, як на діючих об'єктах. До сьогоднішнього дня станція не є виведеною з експлуатації. Вона перебуває під моніторингом. Стоїть завдання - вийти на політику вилучення ядерного палива і зробити це за один рік, а після цього фактично вивести об'єкт з експлуатації.

За цим стоїть шлейф безпекових проблем - перш за все, а також робіт, які належить

ДЕНЬ УРЯДУ з нагоди 5 - ї річниці закриття ЧАЕС

Верховна Рада України в День уряду заслухала звіт міністра МНС Віктора Балаги.

- 5 років - час достатній для аналізу і визначення результатів розв'язання проблем, дотичних до мільйонів людей, - відзначив він. - За цей час уряди і високопосадовці, які представляли майже всі фракції парламенту, окремі народні депутати зробили чимало для розв'язання обговорюваної проблеми.

Проте, після 15 грудня 2000 року залишилася велика кількість складних політичних, економічних і соціальних проблем породжених як безпосередньо аварією четвертого енергоблока та її наслідками, так і здійсненням цілої низки різних заходів, пов'язаних із закриттям Чорнобильської атомної станції.

Мушу відверто сказати: якщо на об'єкті "Укриття", хоча і з відставанням, розгорнуті масштабні роботи, то за п'ять років з моменту остаточної зупинки Чорнобильської АЕС станція розпочала реальні роботи із підготовки до зняття з експлуатації тільки в останні місяці.

Аналіз стану виконання міжнародних проектів виявив цілий ряд недоліків, які мають як об'єктивний, так і суб'єктивний характер, і перш за все у системі управління цими проектами.

Міністр поінформував про результати робочої поїздки Президента України Віктора Ющенка на Чорнобильську АЕС. Президент України відзначив, що початок вивантаження відпрацьованого ядерного палива з реактора третього енергоблока ЧАЕС знаменує нову політику на цьому об'єкті. Президент наголосив також на необхідності рішучої активізації міжнародної діяльності з метою консолідації зусиль і більш продуктивного наповнення Фонду "Укриття".

ЧОРНОБИЛЬСЬКІ ДИВІДЕНДИ ВІД ПРЕЗИДЕНТА

виконати на "саркофазі", забезпечивши безумовно вилучення паливовмісних матеріалів. Тут надзвичайно важлива економічна складова. Я не буду говорити, скільки коштує перебування одного фахівця на ядерному блоці. Це велика сума. Це дуже велика сума. Ми хочемо цих людей використати на виконанні нових робіт, в тому числі на будівництві захисної арки.

Тому на нараді сьогодні стояло завдання дати можливість для проведення нової політики на станції. І ви якраз стали свідками того, що така політика була задіяна. Вона приведе до плану розбудови і виконання інших технічних робіт, в тому числі демонтажу турбін, обладнання тощо.

В цьому сенсі цей день є знаковим.

Далі Президент розповів про другий комплекс розглянутих на нараді питань, пов'язаних із спорудженням заводу для переробки рідких радіоактивних відходів та промислового комплексу для поводження з твердими РАВ.

- Ситуація зараз така. Якщо говорити про завод з переробки рідких РАВ, готовність - 97 відсотків. Є надія, що до 26 квітня наступного року буде опрацьована перша бочка відходів. Стосовно заводу для поводження з твердими відходами, наша оцінка - 40 відсотків готовності будівельно-монтажних робіт. І сьогодні ми розглянули весь комплекс робіт, щоб за два роки цей завод було введено в експлуатацію.

Ще одна обговорена позиція - об'єкт "Укриття". Завдання - в 2010 році ввести в експлуатацію новий безпечний конфайнмент.

- Про проблеми, пов'язані з цим, - сказав глава держави. - З фінансових питань були проведені три міжнародні Асамблеї. При потребі 1 мільярд 91 мільйон доларів США задекларовано учасниками форуму, донорами 930 млн. дол. фінансування. Якщо говорити про більш чітке, касове наповнення, за нашими оцінками, є 720 млн. дол. У січні відбудеться наступна Асамблея, і мета української сторони - досягти повного наповнення. Без такого наповнення не відкривається проект будівництва захисної арки. Це - умова обов'язкова. І ми збираємося внести ініціативу: провести в Києві спеціальну міжнародну конференцію, яка б залучилася до обговорення всіх проблем, в тому числі наповнення Чорнобильського фонду "Укриття".

І остання позиція, обговорена на нараді. Йшлося про будівництво сховища відпрацьованого ядерного палива (СВЯП - 2). Частина делегації побувала сьогодні на майданчику. Це - найбільш запущений об'єкт. З одного боку - велика готовність будівельно-монтажних робіт, а з іншого - фактично жодна одиниця обладнання не завезена, допущено серйозне відставання від графіка. Проблема виникла майже три роки тому, коли експерти прийшли до висновку, що на проектному рівні не враховано особливості зберігання відпрацьованого ядерного палива, накопиченого на Чорнобильській АЕС. Майже два роки проект залишався законсервованим. На сьогодні проведені експертні консультації, знайдено спосіб збереження палива в СВЯП-1. Наше враження: українська сторона може брати в свої руки ініціативу з технології збереження цього палива; і наша мета - найближчими тижнями відновити роботи будівельників та експертів. Зараз проводиться міжнародний аудит, який дасть змогу, після його завершення, відкрити другу лінію фінансування, що коштуватиме приблизно 80 - 84 млн. доларів. Тобто це такий же обсяг коштів, який витрачено на першому етапі будівництва об'єкта. У нас є враження, що після завершення аудиту Європейським банком реконструкції і розвитку буде дано зелене світло для фінансування "Фраматому" та інших підрядних організацій, щоб мати графік введення СВЯП-2 у 2010 році, або через 52 місяці від дня нашої сьогоднішньої розмови.

Ми щойно говорили про блок проблем, який стосується, власне, Чорнобильського майданчика. Але, безумовно, мені важко залишити без коментарів

і ширше питання, - продовжив Президент, - Говорячи про Чорнобильську катастрофу, ми маємо говорити не тільки про заходи безпекового характеру, які треба здійснити на чотирьох-п'яти об'єктах ЧАЭС. Ми повинні визнати, що техногенна аварія була гуманітарною катастрофою для України, коли цілий пласт культури, поліської культури, яка, можливо, найбільш ідентифікована як національна культура, по суті, знищено. І сьогодні я хотів би всіх запросити на відвідини кінотеатру в Чорнобилі, де зусиллями унікальної нашої людини, великої українки Ліни Василівни Костенко разом із підрозділом Міністерства

надзвичайних ситуацій, яке займається збереженням етнокультурних пам'яток постраждалих територій, зібрано речі, що відносяться до культури і духовності цього краю. І ви самі зможете пересвідчитись в тому, який пласт культури було фактично закопано!

В Чорнобильській зоні можна побачити сліди різних підходів, різної політики щодо населених пунктів. Є села знищені, зрівняні з землею. В частині сіл хати згоріли, в частині - збереглись. Ми сьогодні побували в чорнобильському храмі - єдиному діючому в зоні. Але поряд, в навколишніх селах, є ще п'ять-шість церков, які відносяться до української культури ХУІ - ХУІІІ століть. Якесь із них пограбовані, але це теж острівці нашої духовності. Що з ними робити? Яка наша політика, наша мораль у ставленні до цієї спадщини? В решті решт, як живе 301 громадянин, який залишився мешкати в зоні? Як складається освітнє життя людей, соціальне, культурне, побутове? Ця тема, можливо, 20 років тому не порушувалася. Переконали, що зараз, приєднавши до всіх проблем гуманітарну тематику, додавши відчуття того, що Чорнобильська зона вже повинна почути відповідь на запитання щодо відродження частини земель, - вона має брати участь в економічних проєктах. Проєктах, які б дали ефект чи то через спеціальні технології (виробництво палива), чи то генерацію лісу, який росте тут, чи то альтернативні види виробництва електроенергії. Безумовно, стоїть питання про заповідну справу. Лісовим, водним масивам зони треба надати статус. Вони не повинні існувати, не маючи піклування держави. Тому підсумком сьогоднішнього візиту є підписання Указу, який ставить за мету дати відповідь на всі соціальні питання, що до цього часу не вирішені. Ми гарантуємо у 2006 році всім, хто потребує, відселення з зони. Щодо житла всі люди одержать альтернативні пропозиції від держави. А для збереження культурної спадщини ми створюємо в Чорнобилі музеї. Хочемо також розглянути проєкт перенесення церков, унікальних зразків житла зони в одне місце. Щодо Чорнобильської зони влада повинна сьогодні запропонувати нову концепцію.

Далі Президент відповів на ряд запитань журналістів.

"П'ятий канал" поцікавився тим, який стан проєкту будови нового "Укриття".

- Зараз виділено кошти на проведення стабілізаційних робіт, - сказав Віктор Ющенко. - Ми сьогодні подивилися з цього приводу фільм, який недавно демонструвався на Асамблеї донорів. До речі, донори високо оцінили роботи стабілізаційного характеру, які вже виконано на об'єкті Укриття". Ці роботи надають

стійкість конструкціям "Укриття" до завершення будівництва нової арки. Про нову арку. Конкурс оголошено. Зараз проводиться оцінювання пропозицій, які надала кожна сторона. Є дві сторони, які вийшли з конкретною ціною і конкретними умовами забезпечення будівництва цього об'єкта.

Значну частину робіт, необхідних для проведення будівництва, вже виконано, в тому числі і з створення інфраструктури. Україна готова до початку цього проєкту. Швидше за все, остаточне рішення про переможця буде прийнято в кінці цього року або до 15 січня майбутнього року.

Запитання газети "Комерсант": чи розглядається можливість використання на комерційній основі сховищ в Чорнобильській зоні для зберігання відходів з інших країн?

- Я знаю, що це питання дуже резонансне, - зауважив Президент. - Я знаю, що кожна репліка моя, яка буде тут сказана, оцінюватиметься з усіх сторін. Очевидно, ми повинні розглядати майданчик як спеціальний національний об'єкт, на якому буде проводитися зберігання відпрацьованого ядерного палива з усіх ядерних станцій України. Для цього проводяться окремі пошукові, проєктні роботи. Ми хочемо викупити в Росії проєкт нового пенала для зберігання відпрацьованого палива і розпочати його виробництво у себе. І таким чином покажемо, що ми як держава технологічно готові для зберігання на цьому майданчику відпрацьованого ядерного палива України.

Про другу частину питання, яке поставлено. Політично це треба вивчати. Економічна доцільність цього, безумовно, може бути. Майданчик, який маємо, виведений із традиційного користування, швидше за все, на сотні років. Тому тут треба добре поміркувати перед тим, як прийняти політичне рішення. Найголовніше - це акцент громадськості на проведення такої роботи, наше розуміння того, що питання економіки, питання безпекового порядку, екології знаходять гармонізацію, і це відповідає національним інтересам.

Цікаво, що відповідь на останнє запитання за кілька годин була вже розтиражована по багатьох телеканалах, на хвилях радіостанцій, у вранішніх газетах. І як це часто-густо трапляється, представники окремих ЗМІ хотіли в ній почути тільки те, що хотіли... І тут же заговорили про можливість зберігання в зоні, за їхнім висловлюванням, "ядерних відходів" із зарубіжних країн як річ вирішену. Тобто передали позицію Президента з точністю до навпаки. Зразу ж за ЗМІ заголосили "зелені", збираючись мітингувати, протестувати з цього приводу. А приводу, власне, нема.

Ми ж насамкінець даємо невеликий коментар до президентського візиту генерального директора станції Ігоря Грамоткіна, який він зробив для "Новин ЧАЭС".

- На нараді, яка відбулася після відвідування третього енергоблока, ми докладно доповіли Віктору Андрійовичу про хід виконання робіт на промисловому майданчику ЧАЭС та в зоні відчуження. Ситуацію на станції Президент прокоментував так: "Я бачу, що технічні питання і технічна стратегія в надійних руках. ЧАЭС знає, куди йде". Головне, чого очікує глава держави від нас - це ініціативи. Він неодноразово наголосив на цьому: "Ми сьогодні живемо у вільній демократичній країні, і ця демократія повинна дати можливість якомога більше розкрити свій потенціал". Приємно, що всі наші напрямки в роботі Президент оцінив позитивно. Це допоможе з більшим ентузіазмом виконувати поставлені завдання.

На жаль, нарада була суто технічною, жодної можливості ставити будь-які соціальні питання не було. Та вважаю, що це наш успіх. Віктор Андрійович пообіцяв ще раз відвідати станцію до 26 квітня.

Єдине зауваження, яке ми отримали, - це те, що в роботі маємо використовувати державну мову. Тож будемо вивчати, насамперед і я, - усміхнувся Ігор Грамоткін.

**Віктор КАПУСТА,
Вікторія КРАСНОШТАН.**

На знімках: 1 стор.: Президент України В.Ющенко, генеральний директор ЧАЭС

І.Грамоткін, міністр МНС В.Балога під час прес-конференції; 2 стор.: Президент та особи, що його супроводжують, на БЦУ-3 спостерігають за вивантаженням відпрацьованого ядерного палива.

Фото Костянтина ДІОРДІЄВА.

НАЧИНАЕМ С ЧЕЛОВЕЧНОСТИ

Вследствие изменения структуры на Чернобыльской АЭС, впервые за годы существования предприятия, появилась служба человеческого ресурса. Чем она занимается, какие подразделения станции находятся в сфере ее непосредственной деятельности? Эти и ряд других вопросов корреспондент "Новин ЧАЭС" задал заместителю генерального директора ЧАЭС - директору службы человеческого ресурса Андрею ШАЦМАНУ.

Как сообщил г-н Шацман, основными задачами, которые призвана решать эта служба, остаются организация и реализация программ социальной защиты, кадрово-социальное обеспечение комплектования персоналом рабочих мест на ЧАЭС, осуществление руководства хозяйственной деятельностью станции и сбытом товарно-материальных ценностей, которые находятся на складах и потребности в которых в период прекращения эксплуатации отсутствует, а также работы по перспективному планированию всех этих видов деятельности. Непосредственно директору службы человеческого ресурса подчиняются отдел производственно-технической комплектации и отдел кадров. Кроме того, созданы и действуют два управления: управление по социальным программам, которым руководит Елена Касперович (в ее подчинении находится информационно-представительский отдел, отдел социального развития и реабилитационный центр) и управление по организации функционирования объектов - им руководит Сергей Мартынов, под чьим руководством пребывает три подразделения: транспортный цех, административно-хозяйственный цех и отдел организации питания и сервиса.

У данного материала есть своя особенность - готовясь к интервью, корреспонденты станционных СМИ "сходили в народ" и собрали вопросы, ответы на которые интересуют наибольшее количество персонала. Именно на них и попросили ответить Андрея Владиславовича.

О банковских услугах

- Вопрос об этом был поднят еще в сентябре. Позже произошла встреча с представителями банковских учреждений, представленных в Славутиче, после чего финансовый отдел подготовил перечень требований, изложенных в тендерной документации. Туда вошли все наши пожелания. Банковские учреждения оповещены о них, и никто не отказался работать в соответствии с ними. В ближайшее время тендерным комитетом будут рассмотрены предложения и с банком, выдвинувшим наиболее интересные из них, будет заключен договор на осуществление нашего зарплатного проекта.

- Это будет один банк или два, как в 2005 году?

- Вообще-то, обычно выбирается одно тендерное предложение. Почему в текущем году нас обслуживают два банка - "Проминвест" и "Аваль"? Поясню. Был объявлен тендер на банковское обслуживание, который выиграл "Аваль". Однако после того, как были объявлены результаты тендера, "Проминвест" снизил до нуля стоимость оказания нам услуг. В результате, часть наших работников, которые прежде обслуживались в этом банке, так и остались его клиентами: и у нас нет никаких административных оснований заставлять работников переходить в другой банк. В 2006-м, если тендер выиграет не "Проминвест", и при этом он не захочет продолжать обслуживать работников ЧАЭС на сегодняшних условиях, возможно, им придется оплачивать банковские услуги самостоятельно. Или переходить в банк, с которым будет заключен договор.

- А как обстоит дело с получением работниками станции ссуд?

- С апреля прошлого года получили ссуды на приобретение жилья шесть наших работников, и еще одно предложение сейчас рассматривается. К слову, в нашей тендерной документации на выполнение зарплатного проекта, о котором шла речь выше, мы указали, что одним из предложений со стороны банка хотели бы видеть более льготное кредитование по ипотечным кредитам для наших сотрудников. "Потолка" по размеру предоставляемых ссуд нет,

однако мне хотелось бы, чтобы все понимали: ссуды предоставляются из возвратных средств по этим же ссудам. Каждый месяц какие-то деньги возвращаются, и эти же деньги пускаются вновь на ссуду. И все, я думаю, понимают: накопить двадцать тысяч куда быстрее, чем, скажем, пятьдесят.

- Кто имеет приоритетное право на получение ссуды? Многодетные семьи? Оперативный персонал?

- Все это подробно расписано в положении о предоставлении ссуд. И там указаны приоритеты: предоставление ссуды в первую очередь направлено на закрепление высококвалифицированного персонала. Но... Как мы работаем? Комиссия, рассматривающая эти вопросы, - большая, в ней представлены и профсоюзный комитет, и администрация, и всё по каждому конкретному случаю рассматривается в комплексе.

О конкурсной комиссии по замещению вакантных должностей

- 13 октября этого года в славутичской городской газете размещено объявление о конкурсе на замещение вакантных должностей на ЧАЭС. Подача заявлений и резюме конкурсантов закончилась спустя месяц. Из всего перечня вакансий на конкурс были поданы только заявления на замещение должностей начальников управлений капитального строительства и по социальным программам. Эти заявления переданы в конкурсную комиссию. При этом мы указали, что по остальным вакансиям предложений не поступило, и таким образом лица, выполнявшие обязанности, автоматически продолжают их выполнять, но уже без приставки "и.о.". По тем должностям, на которые есть несколько претендентов, состоится конкурс, и, я думаю, в ближайшее время мы получим из МЧС информацию о времени его проведения.

О приемах директора

- Прием по личным вопросам осуществляет только генеральный директор ЧАЭС. График постоянный, - начало в четверг, в 18 часов, запись в отделе социального развития. Но тех, кто шел на эти приемы, в основном волновал только один вопрос - возможность трудоустройства на станцию. После того, как мы обнародовали наши предложения по этому вопросу, количество желающих встретиться с директором резко сократилось. Мы вышли на стабильный уровень численности персонала, и кардинальные изменения в этом вопросе могут наступить только после вывоза последней ТВС с блоков.

И еще чуть-чуть о сокращениях персонала

- О, какой интересный вопрос! "Существует мнение, что вы не приветствуете уход работников на пенсию по сокращению. Действительно ли это так и если да, то с чем это связано?" Понимаете, если бы все зависело только от меня и моих личных желаний, я бы всех пенсионеров увольнял исключительно по сокращению. Но я работник государственной структуры, я один из ее руководителей, и я придерживаюсь ее политики, в данном случае - социальной. И поэтому я еще раз повторяю - сокращения на ЧАЭС нет. Я чисто по-человечески понимаю людей, которые отдали если и не большую, то уж точно - лучшую часть своей жизни ЧАЭС и могли бы уволиться на пенсию на более выгодных для себя условиях, но сейчас такой возможности нет. И зависит это, повторяю, отнюдь не от моего личного желания. Трудный вопрос, болезненный...

О доставке персонала на рабочие места

- Не первый раз поднимается вопрос о состоянии наших электричек. В частности, пассажиры жалуются, что, как только поезд

отправляется из Славутича, отключается в ней отопление. Это связано с тем, что у нас между Славутичем и платформой "Лесная" есть

участок, где электропоезда движутся по инерции. Естественно, в это время, поскольку они отключены от подачи электроэнергии, работа отопления прекращается. С другой стороны, согласно данным отдела охраны труда, температурный режим в электропоездах Славутич-Семиходы выдерживается. Но если у персонала есть нарекания, о них обязательно следует сообщать руководству через отдел охраны труда. Ежедневно поезд ходит на станцию Чернигов на профлактацию, и все неполадки, в том числе и в обогревателях, можно устранить.

И еще один больной вопрос - о функционировании туалетов в наших электричках. Вопрос этот поднимается не первый раз. К сожалению, по ряду объективных причин, он до сих пор остается не решенным. Сложность решения данной проблемы определяется тем, что на железнодорожной станции Славутич отсутствует место, где туалеты могут пройти санитарную обработку в соответствии с установленными требованиями. Нет его и на Семиходах, а оборудование такого требует немалых вложений. Мы предполагали, что когда будем модернизировать наши санпропускники, сможем оборудовать и такой пункт обработки, однако сейчас средств на это не хватает. Конечно, я понимаю, что проблема есть, и сейчас прорабатывается вариант - сделать пункт санобработки на платформе вокзала в Славутиче. Если вопрос решится положительно, туалеты заработают. Если нет - будем искать другие решения.

Совершенно неожиданным для меня оказался вопрос "от персонала" о нерегулярном движении автобусов между АБК-1 и Семиходами. До сих пор подобных нареканий не было, и мне кажется, автобусы всегда ходили достаточно ритмично. Хотя, возможно, сбои иногда могут возникать: не секрет, что парк автобусов изношен, машины эксплуатируются более десяти лет. В этом году мы провели открытые торги, в конце года получим запчасти - так что неудобства, замеченные персоналом, - я думаю, временные, и мы их преодолеем.

О питании

- Работники АБК-1 жалуются на большие очереди в столовой и связывают это с тем, что последнее время в столовой на АБК-2 готовят менее вкусно, поэтому многие из тех, кто ранее пользовались услугами именно этой столовой, сегодня предпочитают обедать на АБК-1.

- Думаю, дело несколько в другом. Сейчас на станции значительно больше народу, чем было летом - закончился период отпусков, и это сразу же сказалось на количестве посетителей столовых. Что же до того, дескать, в столовой на АБК-2 кормят хуже, - я не согласен. Раскладка продуктов в этих столовых одинаковая, повара также одинаково высококвалифицированные. Другое дело, что на АБК-2 старое оборудование, отсутствует подогрев блюд, и поэтому пища в другой столовой привлекательнее. Я поднимал этот вопрос, и думаю, в ближайшее время эту проблему мы попробуем решить.

Записала Майя РУДЕНКО

ЭЛЕКТРОННЫЙ КОРМИЛЕЦ

Смарт-центр - один из секторов отдела автоматизированных систем управления предприятием - вступил во второе десятилетие работы

- Смарт-система была закуплена на Чернобыльскую АЭС в 1995 году, - вспоминает начальник ОАСУП Алексей Николаенко. - Первоначально эта идея реализовывалась как пилотный проект украинской электронной платежной системы. Решение провести эксперимент в Славутиче и "обкатать" всеукраинскую систему безналичных расчетов на базе ЧАЭС было принято на уровне министерств финансов и экономики, Национального банка Украины. Банкноты для пользования сматр-картами планировалось установить по всей Украине и даже в Москве. Так 10 лет назад на ЧАЭС был образован смарт-центр. В эпоху неплатежей, взаимозачетов и отсутствия "живых" денег смарт-система здорово выручала персонал станции. Первоначально аппараты были установлены в "Смарт-магазине", потом в магазинах "Русь" и "Лотос". В городе было приспособлено помещение под смарт-центр. Этим занимался персонал из отдела ОАСУП. Именно он на начальном этапе смарт-систему внедрял, разворачивал и эксплуатировал. Со временем было принято решение образовать отдел безналичных расчетов, так как работа с платежной системой не входит в функции ОАСУП.

Однако на общегосударственном уровне эта идея так и не получила развития. Да и на станции с появлением "живых" денег необходимость в смарт-системе как средстве получения заработной платы отпала. Потеряв свое прямое назначение, она была перепрофилирована для расчета за лечебно-профилактическое питание и заменила существовавшую тогда на предприятии систему талонов. Руководством станции было принято решение о расформировании отдела безналичных расчетов, и эта задача снова была возложена на ОАСУП. Силами отдела система внедрялась на станции во второй раз.

Преимущество сматр-карточек, как минимум, оказалось в том, что расчет по ним идет вплоть до копейки, а неизрасходованная сумма может накапливаться

**ЭЛЕКТРОННЫЙ
КОРМИЛЕЦ**

до конца года. И лишь по окончании календарного года все излишки, оставшиеся на картах, аннулируются. Остается аванс в размере 50 грн. Иногда это вызывает нарекания у персонала, но так требует закон, согласно которому нам предоставляется лечебно-профилактическое питание.

- В преддверии окончания года, пользуясь случаем, хочу напомнить работникам станции: активнее используйте смарт-систему, "проедайте" свои деньги, чтобы к концу года они не пропали, - улыбается начальник отдела.

10 лет - относительно молодой возраст по сравнению с "мэтрами" Чернобыльской станции, цехами, отметившими свое 30-летие. Но коллектив смарт-центра пережил несколько перепрофилирований и коренных перемен. В настоящее время система работает успешно, справляется с возложенными на нее функциями.

- Проблемы, конечно, есть, - говорит Алексей Николаенко. - Система сложная, высокотехнологичная, поэтому нужен персонал обученный. С гордостью, но и с сожалением, вынужден признать, что отдел АСУП является некоторой кузницей кадров: специалисты у нас научатся, натренируются, а потом едут туда, где им лучше и где больше платят. Из нашего отдела многие уезжают работать в Киев, Москву, дальше зарубежье. Сейчас коллектив смарт-центра из 8 человек возглавляет Елена Владиславовна Гребенник. От самых истоков, когда система внедрялась, осталось работать немного людей - Владимир Ключев, Валерий Авраменко, Татьяна Ржевцева.

С началом каждого месяца "голодные" взоры работников станции обращены к смарт-центру в ожидании поступления очередной суммы на смарт-карту. Смарт-центр становится кормильцем, "подающим на пропитание" в самом прямом смысле. А по-сему особенно искренне мы все желаем его маленькому, но такому важному коллективу дальнейшего здоровья и успехов на протяжении всех предстоящих лет работы нашего предприятия.

В. КРАШОШТАН

Вы - груз - ка!

Репортаж с комментарием

Мы находимся на БЦУ-3. На мониторе - центральный зал третьего блока, разгрузочно-загрузочная машина (РЗМ) наведена на канал. Технический директор - главный инженер станции Андрей Билык коротко знакомит с предстоящим процессом:

- Нами получены все необходимые разрешения, в том числе от Регулирующего органа. Сейчас мы как раз приготовились к извлечению первой тепловыделяющей сборки. На часах - расчетное время: 13.00 5 декабря. Мы приступаем к выгрузке топлива.

В соответствии со сменным заданием ведущий инженер управления реактором передает полученную команду: начать извлечение топлива из канала (ячейки) 1747.

Процесс знакомый и хорошо отработанный еще на действующих блоках. Разница теперь в том, что свежее топливо больше никогда не будет загружено в реактор, из которого в последний раз извлекаются отработавшие ТВС.

Во всем мире теми, кто далек от атомной энергетики, закрытие станции воспринимается достаточно просто: остановили реакторы, закрыли и ушли.

- Но ведь мы работаем не на конфетной фабрике, а на ядерном объекте, - употребляет свою любимую фразу заместитель технического директора по безопасности Александр Новиков. - К сожалению, ядерная технология использует распад урана, что сопровождается накоплением радиоактивных веществ в топливной сборке и выделением тепла - остаточным энерговыделением. Необходимо надежно упаковать это топливо, которое не только содержит ядерный материал, но и является высокоактивным источником радиоактивного излучения. Также нужно надежно удалять тепло. В нашем случае топливо находится в бассейнах выдержки и хранилища и охлаждается водой.

Главная задача - вывезти топливо с блоков, - продолжает господин Новиков. - Потом мы перейдем к стадии демонтажа оборудования, что-то сможем реализовать для повторного использования, часть придется продать как металлолом, а часть пойдет на захоронение. Когда пройдем и эту фазу, то законсервируем блок, чтобы естественные процессы радиоактивного распада привели к такому снижению активности, когда уже можно будет без применения особых средств защиты начать планомерно работать с конструкциями реактора. Так мы получим концепцию "бурого пятна".

Наверное, лишь спустя какое-то время мы начнем осознавать значение этого события - выгрузка первой отработавшей сборки, и не в технологическом плане, а скорее в том переломе сознания, когда от слов и деклараций персонал перешел к реальным действиям, показал, что способен решать задачи любого уровня сложности.

- После останова 15 декабря 2000 года третий энергоблок был приведен в такое состояние, при котором обеспечивался контроль и надежное хранение отработавшего топлива в активной зоне, - говорит А.Новиков. - Мы ждали, когда будет запущен в работу ХОЯТ-2, поэтому никаких операций с отработавшим топливом не проводилось. Теперь мы заинтересованы в том, чтобы максимально поддерживать темп выгрузки, но пока что его ограничивает отсутствие специальных пеналов. Нам, надеюсь, поможет Сумское машиностроительное НПО им. Фрунзе - обеспечит в достаточном количестве пеналы. За то время, пока мы будем вывозить топливо в ХОЯТ-1 для хранения по нормальной схеме, думаю, успеем оформить все необходимые документы и согласовать решения по уплотненной схеме хранения.

Глаза наблюдающих за РЗМ устремлены на экран монитора. Среди присутствующих - и группа российских ученых.

- Реакторы РБМК оборудованы специальными средствами защиты, поясняет Александр Новиков. - АЗ-5 - это специальный режим, когда поворотом ключа подается управляющий сигнал, и все стержни, находящиеся сверху активной зоны или в промежуточных положениях, опускаются вниз, надежно заглушая цепную ядерную реакцию. Стержни аварийной защиты предназначены для того, чтобы в первую очередь погасить реактор. 15 декабря 2000 года ВИУР Сергей Баштовой повернул ключ АЗ-5, опустил все стержни в зону, цепная реакция была прекращена, аппарат оказался в состоянии подкритичности, начался процесс расхолаживания реактора. Так состоялся технологический останов. Думаю, что до декабря 2000 года на самом деле реально никто не верил, что нас остановят, хотя были все объективные предпосылки. Какая-то детская вера в чудо продолжала жить: мол, разум возобладает, и мы сможем работать дальше хотя бы третьим блоком. Проблема реакторов типа РБМК уже была успешно решена на Ленинградской, Курской, Смоленской атомных станциях. Принципиальных технических препятствий для работы третьего блока не было. Ленинградская, 30 лет отработав, еще на 15 продлила свой ресурс. Весь приобретаемый опыт нашего персонала был направлен на эксплуатацию...

После аварии очень многие потеряли здоровье, жизнь, чтобы эти блоки вовремя запустить, чтобы они работали. И вот так просто, одним росчерком пера их остановить... Обидно: ведь не просто блок останавливали - закрывали "Чернобыль"! ЧАЭС, к сожалению, остается самой заполитизированной станцией. Я мечтаю о том времени, когда мы уйдем от политики и будем заниматься нормальной работой, к которой персонал готов, - продолжает наш собеседник.

Слышны команды: "Обстановка в норме, узел выгрузки подготовлен". - "Разрешаю съезд РЗМ на узел выгрузки".

Из активной зоны топливо выгружается в бассейн выдержки. Когда станция работала, оно в течение полутора лет выдерживалось в бассейнах для того, чтобы понизить уровни остаточного энерговыделения, потом перевозилось в хранилище. 75 процентов топлива уже находится на ХОЯТ-1. В нем еще имеется 1600 мест.

- Если мы своевременно получим от сумчан пеналы, то сможем перевозить в среднем по 200 сборок в месяц, - комментирует А. Новиков. - Имеем опыт перевозки до 400 штук в месяц.

До сих пор работникам ЧАЭС частенько приходится слышать: "Что вы там делаете на вашей станции? Вас же закрыли уже давно!" Мы по мере возможности пытаемся объяснить, что не все так просто. Лишь спустя пять лет станция делает реальные шаги к снятию с эксплуатации. Выгрузка топлива в ХОЯТ-1 - задача, которая сконцентрирует усилия всех служб и подразделений станции. Но это - только начало. Мы на пороге процессов, на которые в дальнейшем потребуются десятилетия.

Виктория КРАШОШТАН.

На снимках: на БЦУ-3 управляют процессом выгрузки топлива, в каске - заместитель технического директора Александр Новиков. Фото Константина ДИОРДИЕВА

Человек большого сердца

Администрация ГСП "Чернобыльская АЭС" с глубоким прискорбием сообщает о том, что на 65-м году жизни остановилось сердце Директора Группы Управления Проектом Повышения Безопасности на ЧАЭС Августа Артура Феслера. Неумолимая смерть неожиданно догнала его в Париже 8 декабря 2005 г., когда он возвращался после деловых встреч в компании "Framatome ANP".

Господин Феслер возглавлял ГУП в течение семи лет, до этого работал Президентом компании "Westinghouse" в Брюсселе. Он был настоящим специалистом, до тонкостей знавшим свою профессию, был умелым менеджером и душой коллектива. По признанию коллег, тех, кому приходилось с ним работать плечом к плечу, он, не будучи нашим соотечественником, стал "больше украинцем, чем многие..."

Мы сразу же остро почувствовали отсутствие этого Человека с большим сердцем. Нам всегда будет не хватать его целеустремленности и преданности делу, его искрометного энтузиазма, жизнерадостности и оптимизма. Светлые воспоминания о нем надолго сохранятся в памяти благодарных чернобыльцев.

По случаю безвременной утраты принесим наши глубокие и искренние соболезнования семье Августа Феслера - супруге Николь, детям Даниэлю, Пьеру, Кристель и Эрику, а также его одиннадцатилетнему внуку.

**Администрация
ГСП ЧАЭС****Новини ЧАЭС**

Засновник - державне спеціалізоване підприємство "Чернобыльська АЕС"
Новости ЧАЭС

Редактор Віктор КАПУСТА

Тел.: 2-59-19, 2-57-46

E-mail: ipo2@chnpp.gov.ua

Адреса: Абон. скринька 10, 11, м.Славутич Київської обл. 07100

Віддруковано на базі РВК "Деснянська правда".

Замовлення №5543 Наклад 1000 прим.

Газета заснована у 1995 році.

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Кі №830 від 11 листопада 2004 року